

Justis- og
beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 23. august 2017
Vår ref.: INNVA

Deres Ref.: 17/3064

Høringsuttalelse – Endringer i utlendingsloven – Fortsatt opphold ved mishandling i samlivsforholdet

1. Innledning

Jussbuss er et studentdrevet rettshjelpstiltak tilknyttet Universitetet i Oslo. Vi har 45 års erfaring med rettshjelpsarbeid og oppsøkende virksomhet.

I 2016 behandlet utlendingsrettsgruppa på Jussbuss 1041 saker, hvorav 423 saker gjaldt familieinnvandring. På bakgrunn av våre erfaringer ønsker vi å komme med noen kommentarer til regjeringens forslag til endringer i utlendingsforskriften.

2. Jussbuss er positiv til forslaget

Jussbuss berømmer regjeringen for initiativ på dette feltet. Vi har likevel noen kommentarer til forslaget som gjennomgås nedenfor.

Jussbuss er i utgangspunktet positiv til forslaget. Forslaget vil gi trygghet for personer som opplever en sterk sosial kontroll og mishandling fra personer de omgås daglig. Det er bra at regjeringen har rettet fokus på en gruppe i samfunnet som er i en spesielt vanskelig situasjon. Det er viktig at bestemmelsen i praksis blir benyttet slik at det er den samlede innvirkningen fra storfamilien som vurderes. Dette sikrer at oppførsel fra enkeltpersoner som i seg selv ikke blir ansett som mishandling, vil utgjøre mishandling når man ser på oppførselen til husstandsmedlemmene samlet sett.

2.1 Vilkåret om samme husstand er for snevert

I høringsnotatet skriver departementet at man med «andre medlemmer av samme husstand» mener personer som bor på samme sted som utlendingen som har vært utsatt for mishandling.

Jussbuss mener at det ikke kan gjøres et skille mellom familiemedlemmer i husstanden og familiemedlemmer ellers. Mishandling fra storfamilien kan være like problematisk om den utøves av familiemedlemmer som bor utenfor husstanden. Dersom bestemmelsen skal gi et tilstrekkelig vern mot mishandling fra storfamilien kan det ikke opereres med et slikt skille. Departementet viser til at personer som faller utenfor bestemmelsen fortsatt kan få opphold etter utl. § 38. Jussbuss er bekymret for at vilkåret om felles husstand praktiseres så strengt at bestemmelsen i realiteten ikke vil gi et tilstrekkelig vern for personer som utsettes for mishandling fra familien.

Jussbuss mener at når regjeringen først ønsker å styrke vernet for denne gruppen, bør de utvide bestemmelsen tilstrekkelig slik at den verner om alle som må leve under sterk sosial kontroll og mishandling fra familiemedlemmer, uavhengig av om de bor i samme husstand.

2.2 Terskelen for hva som regnes som mishandling praktiseres for strengt

Terskelen for hva som anses som mishandling er ikke foreslått endret i høringen. Departementet har likevel kommet med noen uttalelser om terskelen i høringsnotatet. Det vises særlig til lovens forarbeider som understreker at bestemmelsen ikke må oppfattes som et usikkert handlingsalternativ og at personer dermed forblir i et skadelig samliv av frykt for å miste oppholdstillatelsen.

Jussbuss erfarer at selv om terskelen på papiret kan oppleves som balansert, blir den i praksis håndhevet så strengt at det skaper stor usikkerhet for de involverte. Jussbuss har sett flere tilfeller hvor folk som har vært utsatt for reell mishandling ikke har blitt fanget opp av regelverket fordi vilkåret praktiseres for strengt. Dersom bestemmelsen ikke skal oppfattes som et usikkert alternativ for dem den er ment å verne, må praksis endres slik at disse tilfellene regnes med.

Det er spesielt viktig ettersom det nå er vedtatt strengere krav for å få permanent oppholdstillatelse. I høringsnotatet står det at permanent oppholdstillatelse som hovedregel gis etter tre års opphold. Departementet nevner ikke at vedkommende nå også må tjene 82 % av lønnstrinn 19, som i dag tilsvarer 238 784 kr. Permanent oppholdstillatelse har vært et lys i enden av tunnelen for mange som lever i uholdbare forhold, men som er redde for ikke å nå opp til terskelen i utlendingsloven § 53. Når denne døren nå lukkes må regjeringen ta innover seg de signaler myndighetenes praksis sender til personer som potensielt kan få opphold etter lovens § 53. Det er svært viktig at disse reglene sees i sammenheng. Selv om det er gjort unntak for personer som når opp til terskelen i § 53, vil dette ikke utgjøre noen forskjell for den gruppen som er redd for ikke å nå opp til terskelen.

3. Oppsummert

Jussbuss støtter departementets forslag om å utvide virkeområdet til utlendingslovens § 53. Vi mener likevel at vilkåret om at mishandlerne må befinne seg i samme husstand vil kunne gi urimelige resultater. Jussbuss mener videre at departementet bør vurdere om forvaltningspraksis knyttet til terskelen for mishandling i tilstrekkelig grad ivaretar de hensyn som reglene er ment å verne. For øvrig viser vi til JURKs høringsuttalelse som vi stiller oss bak.

Med vennlig hilsen

Utlendingsgruppa ved Jussbuss

Erik Markussen

Karina Kvieback Mauren

Ida Tønnessen

Guro Fiskvik Åsbø

Mitra Zarabi

Siyaamala Loganathan

